

Titel: Et mærkværdigt Brev til Græv J.F. Struensee fra hans Moder. Fordansket ved Oversætteren af hans Faders Brev.

Citation: "Et mærkværdigt Brev til Græv J.F. Struensee fra hans Moder. Fordansket ved Oversætteren af hans Faders Brev.", i *Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 2 bind 8*, J.R. Thiele, 1772, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-2_008-shoot-workid2_008_013.pdf (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 2 bind 8

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Et mærkværdigt Brev til Græv I. F. Struense

fra

hans Moder.

Fordansket ved Oversætteren af hans Faders

Brev.

Kiøbenhavn, 1772.

Trykt og findes tilkiøbs hos Joh. Rud. Thiele, boende i store Helligeiststrædet.

2
3

Min elændige Søn!

Da din Fader skrev sidste Gang, havde jeg og i Sinde at skrive dig til. Jeg greb adskillige

Gange fat paa Pennen; men Styrken af de Følelser, som overvældede mig holt mine Tanker tilbage, fra at kunne udbryde. Mit Blod var i den heftigste Valling af moderlige Bevægelser og utallige forvirrende Tanker havde gjort sig Mester over min Siæl.

4

Jeg viste ikke enten Medlidenhed, Haardhed, Forbittrelse eller en hellig Iver for Guds Ære, vare de Tanker, som gjorde min Siæl saa forfærdelig oprørt. Den ene Tanke kappedes med den anden at trænge sig udaf min Siæl; men alle kunne ikke komme ud paa engang; den ene trængte saa stærkt paa den anden, at ikke en eneste var i Stand til at flippe ud. Iden jeg skrev Overskriften, syntes jeg at have allerede skrevet dig et Brev saa vitløftigt, at det ikke kunne rummes uden paa en heel Bog Papiir; men just fordi jeg den Gang ville sige alt det jeg tænkte om dine Omstændigheder, saa fik jeg ikke skrevet noget.— Nu er mit Blod just ikke i en saa forrykt Fart; nu er det bleven lit meere stille, og min Siæl lit meere hengiven i Guds Villie; nu er jeg ikke saa overrumplet af smertelige Forestillinger over dig; nu er jeg Heller ikke saa bestormet af forskrækkelige Angester for dig. Derfor kan jeg nu meere sagtmodig, og ved at begaae ferre Feil, afskildre dig siste Gang mit Moder-Hierte.— Om jeg aldrig ville eller kunne bebreide dig andet, end at du, fra den Tid du laae under mit Hierte, Har været mig en Smerte-Søn, det var Bebreidelse nok for dig, som maatte allene komme

dig

5

dig til at kiende, hvor væmmelig du maa være i Guds Øine; og formaa dig til at flaae i dig selv, og søge Naade til velbeleilig Hielp. — Jeg husker endnu klart, at du endnu førend du saae Lyset, ved tusinde Smerter, som du forvolte mig, spaaede det jeg ofte sagde: At du ville blive stridig, og os til stor Hiertegræmmelse. Du saae Lyset, men os til liden Glæde; med Skrigen og Egensindighed lovede du os, endnu da du ikke kunne skiønne, hvad vi kunne vente at der ville blive af dig. Hvor inderlig har jeg ikke tit lagt min Frelsere i Øre, at han dog ville forandre den Frygt jeg havde om dig til Glæde; at han ville omskifte vor ængstelige Forventning til Haab; vor Angest for dine tilkommende Optrin i Livet, til den søde Roe, som Forældre føle, naar deres Børn gelinge vel, og opvoxte i Dyd og Guds frygt. Jeg trøstede mig ofte med de Ord: Den

Retfærdiges Sæd skal ikke blive til

Skamme; men ak! mon denne Forjættelse strækker sig ogsaa til ugudelige Børn, til Børn, som slaauer med Nakken ad en Moders sagtmodige Formaninger? til Børn, som stampe imod den Braad, som moderlige Revselsers sætte paa Synden? Nei! ingenlunde: Søn-

6

nen skal ikke bære Faderens Misgjerning; Hvorfor skulle da vel en uværdig Søn nyde Frugterne af retfærdige Forældres Gudfrygtighed? dette stred jo mod Guds Naade, for saa vit, at de sande Troende da ikke kunne ansee deres forventende Salighed, hverken som en Opmuntring til at elske Frelseren, ei heller som en uforskyt Belønning for deres gudhengivne Vandel i Verden; det stred mod Guds Viisdom i at straske og belønne; ja det stred imod hans strænge Retfærdighed i det han, tillige som en hellig Gud, bør hade og forfølge de Onde. Naar et Blomsterfrøs sættes i Jorden, saa slaar det Rødder, og udvikler et Blomster, som i Farver og Dannelse overmaade meget ligner det Blomster, hvoraf Frøet blev pillet; Roden af et got Æbletræ kan ikke skyde en Stamme fra sig, som bærer sure Bær; saa vel er den livløse Natur dannet. Et herligt Sinbillede paa, hvorledes Menneskenes naturlige Børn burde være; paa Træet burde man i Verden kiende Frugterne, og paa Frugterne burde man vechselviis igien kiende Træet; det er Børnenes Tænkemaade og Opførsel burde være i Stand til at angive, vorledes de tænke og handle, som der have

7

været og ere deres Forældre; men ak! — Gud bedre det! Onde Exempler hos Forældrene formaa meere til at gjøre Børnene ugudelige, end gode Exempler hos gudfrygtige Forældre ere i Stand til at danne Børnene til sande og levende Lemmer paa Jesu aandelige Legeme. Som Forældrene vare, saaledes ansees det for rimeligt, at Børnene ogsaa skulle blive; men ofte har den hellig Aands Virkning bedre Inpas hos ugudelige Folkes Børn, end hos Gudfrygtiges; men hvorfor? — Aarsagen er allene, at det livsalige Guds Ord, som retsindige Forældre altid bruge til Bevæggrunde, for at danne Gudsfrygt i deres Hierter; disse Guds Ord virke enten Forhærdelse eller Omvendelse.

Er det da vel retsindige Forældres Skyld om de med deres Tilholdelse til Gudsfrygt foraarsage, at deres Børn blive forhærdede? ingenlunde! — Hvad er det da for retfærdig Sæd, som ikke skal blive til Skamme? — Det er den Sæd, som, efter al Naturens Orden, ikke vanslægter fra sin Stamme; det ere de Børn, i hvis Hierter,

8

den gode Sæd, som Forældre ved Guds Aands Medvirkning udstrøer paa dem, opvoxer og bærer Retfærdigheds Frugter, Gud til Ære og Lov.—

Kan du eller nogen af dine Brødre bebreide mig det, som saa mange Børn, med trodsige Ansigter foreholde og forekaste deres Mødre? — Kan I sige, at jeg nogensinde ved Kiellingvurrenhed har forkielet eder, eller at min utidige Æmhed over eder har qvalt de gode Formaninger og de alvorlige Bestraffelser, som eders Fader, naar det best giortes behov, har givet eder.— Vel har jeg saa meget at bebreide mig selv, at jeg ikke altid har været alt for redebon i at gribe til de sandselige Vaaben, som skulle underkuet og udryddet Roden af din Ugudelighed, som jeg allerede den Gang sporede; men det er i sig selv ingen Bebreidelse, saasom jeg troede, at kierlige Tilløkkelser til Gudsfrygt skulle have kunnet udrette meere, end idelige Tugtelsler. Jeg har i den Sted brugt aandelige Vaaben, Aandens Sverd og Sagtmodighedens Hielm; og min Samvittighed gjør mig slet ikke urolig derved,

9

saasom jeg troer, at det Barn, som ikke meest lader sig drage med det Gode, staaer aldrig til at redde med det Onde. Al min gudfrygtige Iver; alle mine moderlige Bestræbelser ere paa det jammerligste spildte. Mit redelige Øiemed med alle de Midler, jeg anvente, til at rive dig ud fra at følge med den store Hob; dem har jeg gaaet Glip af. Min Nattevaagen ved din Vugge har du belønnet mig med et Saar i mit Hierte, som jeg aldrig forvinder, og om hvis ulidelige Smerter, de idelige Taarer der trille ned af mine Kinder paa dette Papiir best kan være Vidnesbyrd. Ak! min Gud! hvor er dit Raad ikke idel Viisdom og Naade. Du skiuler de tilkommende Ulykker for et kortsynet Menneskes Øine; du lader os ikkun see det Forbigangne, for at vogte os for det tilkommende Onde; du lader os kun skue det Nærværende, fordi vi ikke skal grues til Døde af Skræk for de Ulykker, som Eftertiden vil ryste ud over vore Hoveder. Nu gaae min Forsmædelse, min Sorg, min Frygt over sine Bredder, og ere færdige at fortære mit hele Væsen; ak! havde jeg endnu, da min Søn laae i uskyldig Roe ved

10

mine Bryster og diede, havde jeg da allerede forud kunnet see de skræksomme Ulykker, som ville møde ham for hans Overtrædelsers skyld; havde jeg da kunnet forestille mig al den Bekymring og Forhaanelse, som ville i Eftertiden ramme mig for hans skyld, og som hans Synderegister ville ikke mig paa Halsen; ak! min Gud! hvor meget ville det ikke have forkortet mine Dage; ja! om jeg torde ønske mig noget, som stred imod Guds Ville mod os Mennesker, da kunne jeg ønske, at min Forbarmer allerede for lang Tid siden i Forveien havde villet kalde mig hjem til den Hvile, som han har beredt til alle sine elskelige Tilbedere; hellere end at jeg skulle opleve at see min egen Søn, mit Lives Frugt i saa jammerlige Lænker. Gid da min Søn hellere var bleven holdt bunden inden for Indgangen til Livet, hellere, end du skulle været sluppet der igiennem ud i Verden, allene for at blive en Piil i din Moders ømme Hierte; en Fiende mod Gud, et Offer for Ugudelighed, og

Slagtoffer for Verden. Ja gid mit Navn maatte dog reent glemmes udaf Verden, og aldeles udflettes blant Mødrenes Tal; thi jeg er den ulyksaligste

blant

11

blant de ulyksalige Mødre.— Dog! — jeg maa ikke fortale mig imod det høieste Væsens Viise Raad; bør en Orm mestre sin Skaber? eller bør en Maddike spørge, hvorfor den ikke blev en Engel? — Gud er uendelig viis i alt, og som hans Viisdom ikke kiendes tilgavns af et dødeligt Øie; saa bliver den dog det den er, og Gud den samme ubegribelige i alle Evigheds Evighed.— Den Gud, som forud saae, at jeg skulle blive en saa uheldig og saa højst bejamringsværdig Moder; den samme Gud afveiede ogsaa de Kræfter og den Hengivenhed, han ville give mig til at bære saa tung og utaalelig en Byrde, som min Søns Ugudelighed ville qvæle mig med. Havde jeg ikke været i Stand til at giennemgaae denne Trængsels Ild, uden at min Troe skulle fortæres; aldrig havde min velsignede Frelser ladet slige Gienvordigheder falde i mit Lod.—

Begræder mig I retsindige og gudfrygtige Mødre! som have ømme Hierter; som i det Lidet, maaske mange Gange, nødes til at føle det jeg nu i det Store maa udstaae.— I Gud opofrede Fædre, bejamrer mig i mine forskrækkelige Ulykker; og hver Gang I nævne

12

min fordærvede Søns Navn med Forskrækkelse; da glemmer af Medynksomhed mit.

Og du min afvigede og elændige Søn! har du endnu minste Følelse i dit Hierte; har du endnu ikke hærdet dig saa meget mod Guds Aands Bevægelser i dig og Omhu for dig, at Gud har overgivet dig til et forvent Sind, som ikke duer, til et Sind, som evig forkaster Guds Naade i Christo, som derfor ogsaa evig maa forkastes fra at see Frelseren i Herlighedens Rige; saa lad alle mine forrige, tidelige, eenfoldige; men tillige for Gud og for dig oprigtige Formaninger, nu endelig engang igien blive ret levende i din Siæl; ikke et eeneste Ord af alle dem, jeg har talet, skal da være falden paa Jorden; den værdige hellig Aand skal veilede dig i al Sandhed skal minde dig, paa en besynderlig kraftig Maade om alt det du har hørt baade af min og andres Mund til sin Saligheds Befordring.

Disse Ord og denne Kundskab du har om den evige Frelse, skal da ikke blive blot hængende i din ved Synden saa forvirrede Hierne; men dit Hierte, vil da, ved den hellig Aands

13

forarbeidende Naade, med Glæde henegne alle livsalige Sanheder paa sig selv. Det vil bejamre hver en Dag, som du har forliset uden for din Forbarmeres ømme Venskab; det vil, af Væmodighed over sine forrige onde Ildrætter, være færdig at briste i dig; det vil komme dig til at udgyde de bitterste Taarer over det at du saa skammelig har forsømt at fiye fra den tilkommende Vrede. Intet vil komme dig bedskere for i din Siel, end naar den hellig Aand paa den forskrækkeligste Maade, vil foreholde dig: at du har syndet mod Lyset; mod det Lys du fik i din Opdragelse, efter hvilket du havde burdet vandre og ved hvilket du havde kundet ungaae alle de Anstøds- og Tillokkeises-Stene, der kaste sig i Veien for enhver, som vil forblive en sand Christen. Den der synder i Vankundighed, fordi han ikke er bedre oplyst om Guds Villie til Menneskenes Salighed; den er at unskylde; men du skal anklages derfor paa hiin store aabenbarelses og doms Dag. Gud overbær i Vanvittighedens Tider, og Capernaum faaer en langt strængere Straf end Sodoma; Guds Barmhertighed formaaer ham til at see saa meget igiennem Fingre med Vanvittige, som hans Retfærdighed og Hellighed kan taale;

14

men Gud vil visselig kræve Regnskab af dig for al den Kunskab du fik i din Undervisning og for alle de Paamindelser som dit Hierte vel har følt; men tillige forviist og forskudt. Hvorledes vil du da kunne bestaa? — Her gielder da ingen Undskyldning; om du enskiønt kunne i Guds Dom anføre denne eller hiin, som dine Forførere. Det undskylder dig langt fra ikke, om du der kunne sige, at din Afholdenhed er bleven forlokket; Josephs Exempel burde du have paa det allervirksomste foreholdt dig. — Han giennemgik jo, med kolt Blod, de allerheftigste Tillokkelser; hans Dyd blev uforkrænket, endskiønt han maatte udstaae en farlig Prøveild. Du maa allene svare for dine egne Handlinger; ingen vil da fremtræde til dit Forsvar, uden din Forsonere Jesus, dersom du her i Naadens Dage vil, ved Troen, haste efter at faae ham til din Ven, og gribe efter den Fyldestgiørelse, som kommer slig en himmelraabende Synder, som du er, allerbest til Salighed. Dog — ak! — hvad tænker jeg nu? gruelige Tanker! — jeg er saa vant til at see alle mine Formaninger frugtløse; saa at jeg næsten er bleven kied over min utrættede Flid.

15

Ja! jeg har Milliongange maattet blive rød over mine ligesaa unyttige, som omhyggelige Bekymringer for din

Forbedring.— Skulle jeg da nu troe, at dine bedrøvelige Baand kunne hielpe mig noget i at faae dig snapped udaf Ødelæggerens Strube? skulle jeg troe, at dit feilslagne og grumme Haab til Verden, kunne nu i din Elændighed dog endelig bevæge dig til at opfylde det Haab, jeg altid har havt om din Siæls Fattelse og Forandring? ja! men jeg skielver ved min Troe i denne Henseende; jeg ængstes ved at forekaste dig mit Mishaab i denne vigtige Sag.— Dog! — den Jesus, som er i Stand til at gjøre langt over alt det vi enten bede eller forstaae, han er endnu i Stand til at blødgjøre dit haarde, at bøie dit gienstridige, at omdanne dit frekke, og at forandre dit Ugudelige Hierte; men dersom du selv ikke vil; ak hvad er din Frelser vel da i Stand til at udrette hos dig; du maa give din Villie ind under Frelserens Maade, saa udretter han alle Ting i din Siæl, efter sin Velbehagelighed. Den Gud, som ved et Vink er i Stand til at skabe en heel Verden, er ikke mægtig til at omskabe din Siæl, naar du vil, ved alle Syndens

Midler,

16

Midler, væbne dig imod hans forekommende Naade.— Ak gid jeg havde en Engletunge til at overtale dig! gid mine Ord kunne trænge ind, som Staalspyd i dit Hierte; saa kunne jeg overlevere dig nu i din Frelseres Hænder; saa kunne jeg altid, efter din Død, tænke paa dig, som paa en Siæl, der nyderen evig overvættes Glæde. Ja! dersom du elsker din Frelser, saa kan du med et glad Øie see din Død i Møde; saa kan du omfavne Døden, som en længe ventet og kierkommen Broder; saa kan du med et Troes Øie skue den Englehær, som vil ile imod din Siæl, det første den farer ud af dette forargelige Huus, den nu beboer; saa kan du trøste dig i dine velfortiente Lidelser, ved at see din himmelske Brudgom at smile dig i Møde; saa skal du i de evige salige Boliger omfavne din Moder, og fyldestgjøre hende alle hendes Suk. Jeg er & c.